

L'ESQUELLA

DE LA TORRATXA

REDACCIÓ: ARAGÓ, 290
TELEFON 23994

ADMINISTRACIÓ: RAMBLA DEL MIG 17
TELEFON 19937

RENTA
ECONOMICA
RENTA
ECONOMICA
RENTA
ECONOMICA

-L'acord anglo-italià serà signat per Pasqua.
-Sí, després de la Passió.

TRENTA CENTIMS

L'anell del Duce era pura quincalla

D'Annunzio és mort, segons sembla, tot i que s'havia fet córrer que era immortal. Si ho hagués estat, potser ara no estaria gaire tranquil per la sort de Fiume, la seva conquesta més permanent i temerària que aquesta, com les altres, l'abandonés, tot i el seu prestigi i ell, que tenia els anells que els Dux de Venècia llançaven a l'Adriàtic en la cerimònia anual del maridatge simbòlic, hauria hagut de veure's desposseït per l'home (no se sap si l'home o el monstre) posseïdor de l'anell del Nibelung tan fals com els del poeta.

No sabem encara res d'aquest anell, però dels altres sí que en podem dir alguna cosa. Quan D'Annunzio era famós i li anaven al darrera tota aquella colla de poetes i periodistes tocats d'abans de la guerra —la guerra dels altres—, va anar a París per a la representació d'una obra seva al Châtelet, per Ida Rubinstein. Tots els reporters s'abocaren als assaigs. El poeta amb majúscula, com li deien, tenia un interviu per cada un, perquè això sí; de propaganda se'n sabia fer més que una estrella de cinema. Un d'ells, que ja n'hi havia fet un altre —d'interviú, no de poeta— i molt elogiós per cert, va ésser rebut entre bastidors amb tota la famalla de totes les obres d'annunzianes juntes, que ja és dir:

—Heu escrit un article diví, amic meu; llegint-lo em semblava que bevia l'ambrosia dels Olímpics (a remarcar que l'ambrosia era el menjar i no la beguda dels déus, però D'Annunzio se la bevia com aquell que es bevia les mongetes i va arruïnar la dispepsia). Sens disputa, sou el príncep dels entrevistadors! (una pausa). Us vull prometre amb l'actualitat! (sensació).

D'Annunzio, en dir això, es treia del dit un anell amb una pedra enorme i la passava al dit del periodista:

—Guardeu preciosament aquest anell —li diu—. Es un d'aquells anells que els dux de Venècia llançaven des de dalt del «Bucintoure» daurat a l'Adriàtic de color de safra. El varen trobar, ja ho saben, dintre el ventre d'un peix. A més de la seva matèria, cr pur i la pedra preciosa, és una relíquia emocionant. No us en separeu mai més, amic meu!

El periodista restà atabalat, però no pas per massa estona, perquè es trobava precisament en uns moments difícils i, per por de perdre'l, en sortir del teatre va córrer a fer-se'l guardar a la casa de préstecs de què era client. Amb un orgull mal dissimulat, com si fos el mateix D'Annunzio que s'anés a casar amb el prestamista, es tragué l'anell i el lliurà al taxador contenint l'emoció que li produiria la quantitat fabulosa que li seria oferta. Un moment d'angoixa i un cop sec: l'anell li era tornat amb menyspreu:

—No en volem de quincalla.

—Què?

—Res, home; plaqué i cul de got! Sembla mentida que no us doneu vergonya de veure amb joies de Carnaval!

—Però, sí... és de Venècia!

—Sí, home, del Carnaval de Venècia.

I pensar que l'anell del Nibelung d'Hitler, que tant preocupa Europa, no és pas de millor qualitat!

—No sents res, amb la primavera?

—Sí molta por.

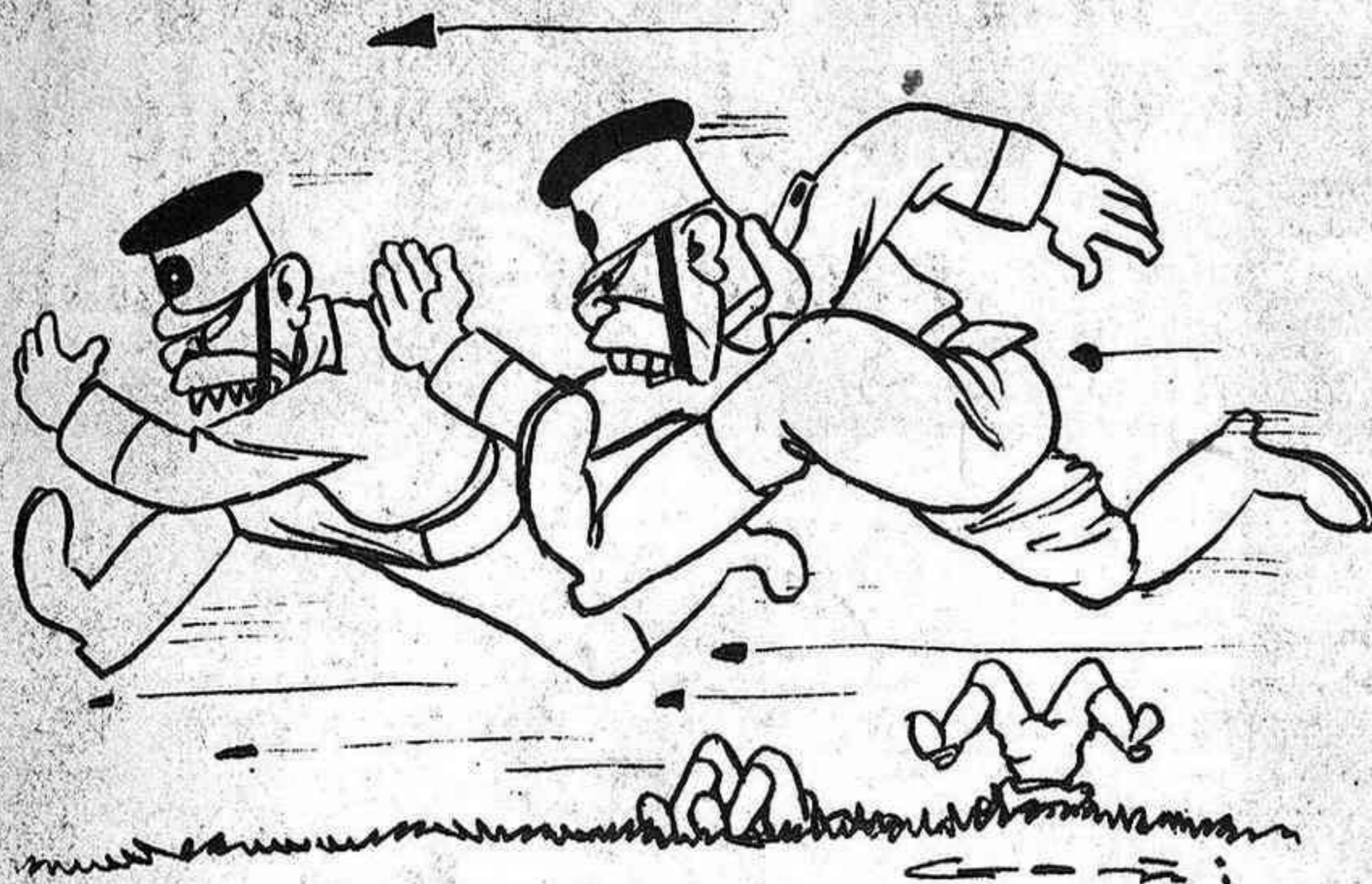
Una sorpresa en el racionament

Quan dissabte passat el cel es cobria dels nostres avions i tothom tornava a aixecar els ulls, no amb horror, sinó amb esperança i amb alegria, quan tothom sortia al carrer, als balcons, a les galeries i als terrats i semblava que el treball ciutadà es paralitzés, no per les sirenes, sinó per respirar, en una cua de pa una emboscada intentava fer derrotisme:

—Avions, sí, avions; menjar és el que necessitem.

—Menjar? Miri, senyora —li contestà una velleja assenyalant el cel—. Amb aquest racionament jo ja en tinc prou i si me'n donen cada dia, ja li regalo la meua tarja.

**AQUEST NUMERO
HA PASSAT PER LA
CENSURA**

—Aixó si tinguesim un Comité de No Intervenció, no ens passaria.

EDITORIAL

Ja som a la guerra

Al cap de dos anys, ara tot just, ha arribat, per alguns ciutadans, el moment de començar la guerra.

A d'altres, que ja la feien pel seu compte, els ha arribat també l'hora que els la facin a ells.

A cada porc li arriba el seu Sant Martí.

Als que venen porc, per exemple, després de dos anys de fer la guerra, venent el porc a preu de Sant els ha arribat ara el Sant a fer-los comprendre que el porc és porc i el sobrepreu una cosa bruta que fa perdre les guerres i fins i tot els guanys de guerra, mal adquirits.

Cal advertir que en aquesta elucubració, que fec ací, el porc no és més que un punt de referència, i que perdonin els porcs.

Volem dir que en comptes de porc, els que venem balenes de cotilla o sabates de criatura estan en el mateix cas.

I no volem fer de menys els que per no

fer veure que venen i compren i s'arvenen, fan això que en diuen intercanvi. No els volem excloure d'aquesta consideració de salut pública, ni volem, ni vol la guerra mateixa deixar-los al marge de la guerra, de l'heroisme i del sacrifici.

Ara, que no deixem de comprendre que posar els guanys sobtadament dins l'escala del sacrifici i de l'heroisme, és quelcom que fa la guerra més dura del que nosaltres, i no cal dir que ells, podrem mai suposar.

Quan hom pensa que durant la guerra europea els que compraven i venien al nostre país, que no fent la guerra, varen assolir guanys tan daurats i tan plens de perdurables garanties, ara no pot menys que veure amb dolor que els que no han sabut veure que aquesta guerra que ens fan els bàrbars d'Europa ha entestat a no voler dir-

se europea, els guanys dels que compren i venen no són prou segurs, ni valia, per tant, la pena d'haver-los fet amb tant de perill i de dolor per haver-los de veure a la fi abocats a la guerra i astorats de veure que la guerra ens afecta a tots, i fins i tot a aquells pacífics ciutadans que s'havien limitat a fer la guerra pel seu compte només pujant els preus i amagatzemant els articles.

Al cap i a la fi els mateixos articles que ells havien apujat de preu els han de menester ells mateixos i la guerra que només vessava sang dels altres, ara reclama la sang dels mateixos venedors.

Pobrets!

Els, que són pacífiques formiguetes, ara tenen més que perdre que ningú.

N'hi ha per tirar el barret al foc i començar a vendre a preus de taxa!

★

ABANS MORIR QUE TREBALLAR

Mobilització general dels ganduls, davant el lamentable intent de pertorbar-los l'existència

Unes conclusions elevades al Govern

ASPECTE DE LA SALA

Davant el malament que s'han posat els temps, els ganduls han decidit defensar-se. Recollint les aspiracions de la gran massa dels que no han treballat mai i que ara veuen llurs drets al descans perpetu amenaçats per la política governamental, una comissió de ganduls convocà per a diumenge passat una gran assemblea, que se celebrà en un dels més amplis locals barcelonins.

La reunió estava convocada per a les dotze del matí. Naturalment, a l'hora de començar no hi havia ningú a la sala, car els ganduls volgueren de bon moment fer aquesta solemne afirmació de principis que representa el fer tard a tot arreu.

De mica en mica, però, els ganduls anaren compareixent. En tocar les sis de la tarda, el local presentava l'aspecte de les grans solemnitats.

De la galeria penjaven unes grans pancartes amb es consignes de la classe: «Deixa per a demà, això que puguis fer avui. I a l'endemà, deixa-ho córrer». «Resistiu, i no us farà treballar ni Cristo». «Cada home, un mata-làs». «Una vida sense descans, és una vida perduda», etc., etc.

DISCURS DEL PRESIDENT

L'entrada de la presidència fou saludada pels assistents amb una gran ovació, tributada ajeguts. Després, tots feren la salutació obligatòria, que consisteix en estirar els dos braços i obrir un pam de boca, exclamant «aaaaa!...»

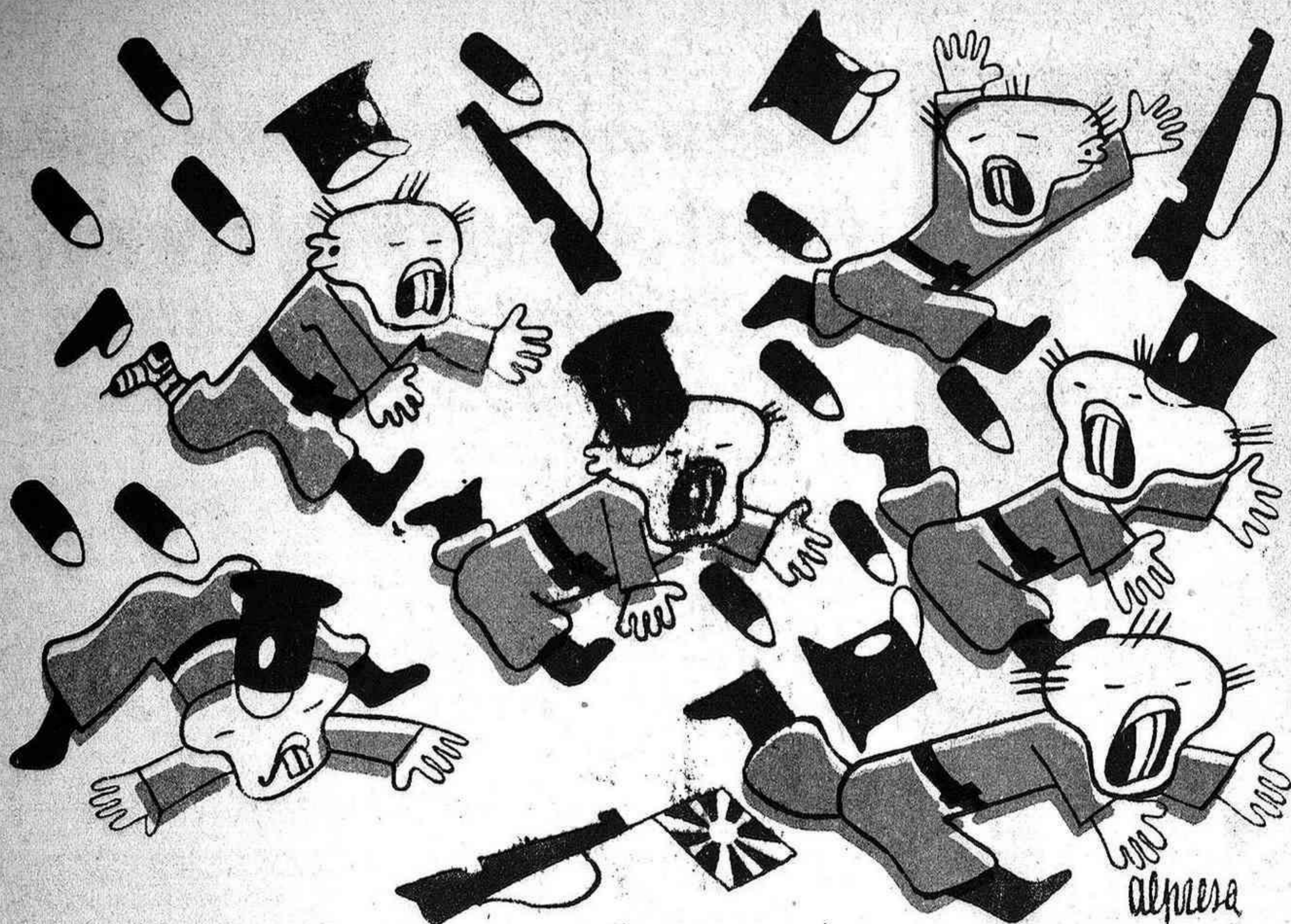
Hom procedí immediatament a la constitució de la taula de discussió. Com a President d'edat fou designat el senyor Baldiri Prim, el qual, en els setanta anys que porta d'existència, només recorda haver treballat un matí, allà en la seva tendra infantesa.

—Tu què ets? 'Fiecha'?

—Si. Franco m'ha fletxat.

alhoza

RACES GERMANES

—Aquests xinesos són uns mals hermanus.

El President declarà oberta l'assemblea i exposà els motius de la convocatòria: «Cal constituir el Front dels Ganduls —manifestà el senyor Prim—, a fi i efecte de defensar-nos contra els qui intenten fer-nos treballar. Fins ara, tots els règims havien respectat la nostra classe. Nosaltres havíem mandrat sota la monarquia, sota la dictadura, sota la república... ¿Per què ara s'entesten en fer-nos treballar? Hem d'oposar la més aferrissada resistència a aquests intents que enderrocarien els fonaments de la societat. I nosaltres no volem enderrocar res. ¿Esteu d'acord en constituir un Front dels Ganduls?»

L'assemblea contestà amb un sí unànime. El senyor Prim, aleshores, acabà amb un estentori «Mori el pic i la pala!», que provocà un entusiasme gairebé delirant entre els reunits.

LES CONCLUSIONS

Acte seguit, prengueren la paraula diversos i destacats oradors. Parlaren Pedro de la Garganta, que posseeix el rècord d'hores de permanència en el cafè; Pau Recolons, el qual, una vegada, mal aconsellat, cercà feina i contragué una greu malaltia només per aquest simple fet; Quírico Martínez Martínez, membre d'una nombrosa família en la història de la qual només es recorda que treballés un oncle llunyà.

Finalment, el secretari general, l'inactiu Silvestre Manta sotmeté a l'aprovació de l'assemblea les conclusions següents:

1.ª Reconeixement oficial del Front de Ganduls, Desocupats i Similars.

2.ª Que el Govern retiri del seu programa tot projecte atemptatori al sagrat dret al descans, reconegut mundialment.

3.ª Intensificar el descans, fins arribar, si és possible, a la jornada de vint-i-quatre hores de llit.

4.ª Realització d'un pla complet de vacances, fins que no quedi cap gandul sense cafè, cabaret, cinema, etc., on matar les hores perdudes.

5.ª Tancament immediat dels tallers, de les oficines, de les escoles i d'altres centres de perversió.

6.ª Demanar el Poder, i immediatament renunciar-hi, cas que porti massa feina. Però fer efectives inexorablement les cessantíes.

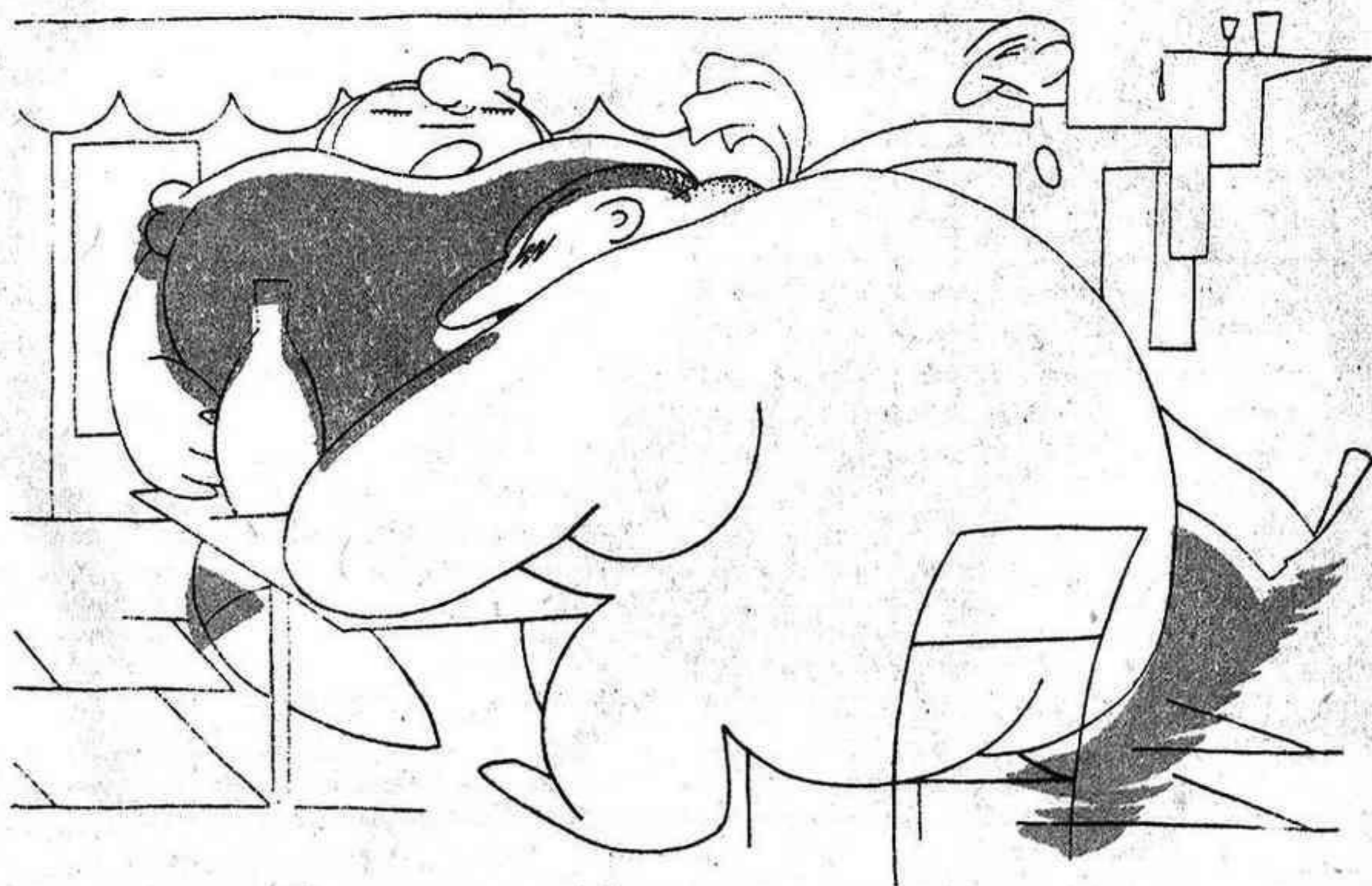
Les conclusions foren aprovades pel procediment del badall sostingut.

Abans de cloure l'acte, el secretari donà compte als reunits que durant el transcurs de

l'assemblea s'havia rebut una adhesió fraternal de l'Agrupació d'Emboscats, incitant els ganduls a prosseguir amb tot entusiasme pel camí emprès.

I als crits unànimes de «No en sortiran!» i d'«Abans morir que treballar», fou aixecada l'assemblea. La banda interpretà la famosa habanera «La galvana és una cosa muy antigua».

A la sortida, els comentaris eren entusiàstics. La desfilada durà una llarga estona, degut a la multitud que havia pres part a l'acte. Quan els primers que sortiren ja eren al llit, els darrers encara gairebé s'havien de llevar.

—Per què deu haver dit el cambrer que "ara si que se h'armarà una de grosa"?

—Perquè li ha dit que et regalaran una pistola.

L'ESQUELLA cansada de brometa, decideix gastar una broma pesada als facciosos

PERIODISME D'AVANT I DE POST-GUERRA

«Veieu?, diran les persones assenyades, això és allò que passa en confiar les coses a criatures.»

Realment, nosaltres no tenim cap culpa si tots els que confeccionen L'ESQUELLA som tan joves que caiem de ple en les lleves mobilitzades o bé entre les que s'han mobilitzat espontàniament.

El nostre cas d'haver de plegar per falta de primeres matèries (que no són precisament paper ni tinta, sinó dibuixants i redactors), no s'hauria produït si la redacció de L'ESQUELLA hagués estat la del «Brusi» o bé la del «Siglo Futuro», on per ésser redactor calia presentar un certificat acreditant, almenys, patir d'asma o de mal de pedra.

Però, ara, els temps estan trastocats. A les noves redaccions estan prohibides les escupides. Els periodistes i els dibuixants treballen amb samarreta d'esport i es dutxen dues vegades al dia. Naturalment, així surten els diaris i hom s'exposa a què un periòdic tan seriós com «La Vanguardia» us surti amb un suplement d'humor. **A la vejez, viruelas.**

Avui oferim als lectors, als estimats lectors de L'ESQUELLA DE LA TORRATXA, els nostres propis caps. Les setmanes passades, els donàvem el suc dels nostres caps, o siguin les mostres d'humor i d'enginy que se'ns acullen. Però avui, són els propis caps els que, posats en fila al final d'aquestes pàgines, exhibim a la contemplació del lector.

A què ve —us preguntareu— aquest auto-homenatge? Doncs, simplement, en què avui L'ESQUELLA, la tradicional ESQUELLA, està en un d'aquells tombants transcendents de la seva vida. Com ja llegireu en un altre indret, ens veiem en el cas d'haver de plegar. El nostre setmanari ha estat un dels elements característics d'aquests vint mesos que portem de guerra. Hem combatut, amb el llapis i la ploma, tot el que calia combatre. Ens hem rigut de tot el que feia riure...

I en aquest combat, entre crítiques i rialles, hem tingut també les nostres baixes. Cada dia, un company abandonava la trinxera de l'humor i anava a ocupar l'altra trinxera, aquella on la lletra impresa és substituïda per la pólvora. Primerament, foren Tisner, Kalders, Nyerra, Martí Bas, Grau, Subrats... Ara, marxem Friedfeld i Alloza.

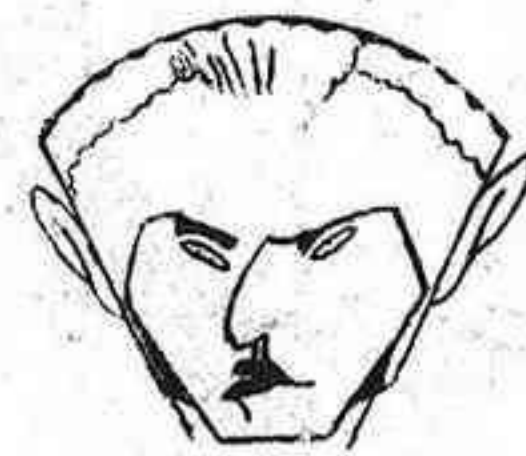
Si mesos enrera ens quedàrem en quadre, ara, amb la partida dels darrers companys, ja no tenim ni quadre ni marc. A la nostra redacció, ja no hi queda ni el gat, car per a no ésser menys que aquell famós gat d'Osorio i Gallardo, que es feu republicà, el nostre gat, antifeixista cent per cent, va fugir-nos també vers el front, on està ocupant la plaça de mascota en un regiment.

ALLOZA

GRAU

FRIEDFELD

AMB AQUELLA ALEGRIA

I agafen el fusell amb aquella alegria! Perquè no serem nosaltres els qui anirem a destruir en un tres i no res la nostra fama d'humoristes, posant-nos sobtadament seriosos.

No, companys, no. Nosaltres, al front, ultra la nostra fe i el nostre esforç físic, hi portarem el nostre bon humor. Hi anem carregats

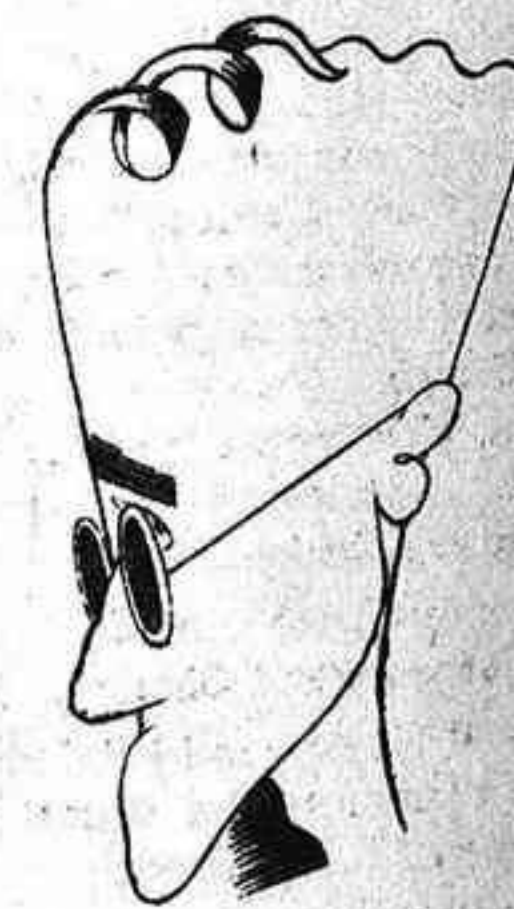
KALDERS

amb bala, perquè no hi ha altra solució. Però si el «generalísimo» creu que, d'aquesta feia, nosaltres ens el prendriem seriosament, s'erra de mig a mig.

En el moment just i solemne que anem a combatre materialment els facciosos, volem que consti que ens fan riure. Feia anys, molts anys, que a Espanya no havíem trobat res tan grotesc com el Franco, el Queipo, el Bergonzoli, el Veidt i altres sòmies que ataquen la República.

Pecariem de desagraïts si no féssim aquesta declaració. Durant mesos i mesos hem conviscut setmanalment amb ells. Els nostres dibuixants i els nostres escriptors se'ls saben de memòria. Ells, junt amb Hitler i amb Mussolini, aquests dos Napoleons de via estreta, constituïen gairebé la nostra família. I ara, tél, els havem d'abandonar.

Aquest abandonament per part nostra equival gairebé a una defunció. És just que en aquests instants véssem unes llàgrimes de glicerina, com les dels teatres, a la memòria de tots els personatges que L'ESQUELLA gairebé ha immortalitzat. Perquè nosaltres sabem que tots aquests senyors i d'altres, més que no pas en llurs obres, confiaven en els llapis dels nostres dibuixants per a passar a la història.

NYERRA

«ADIOS MUCHACHOS...» (TANGO)

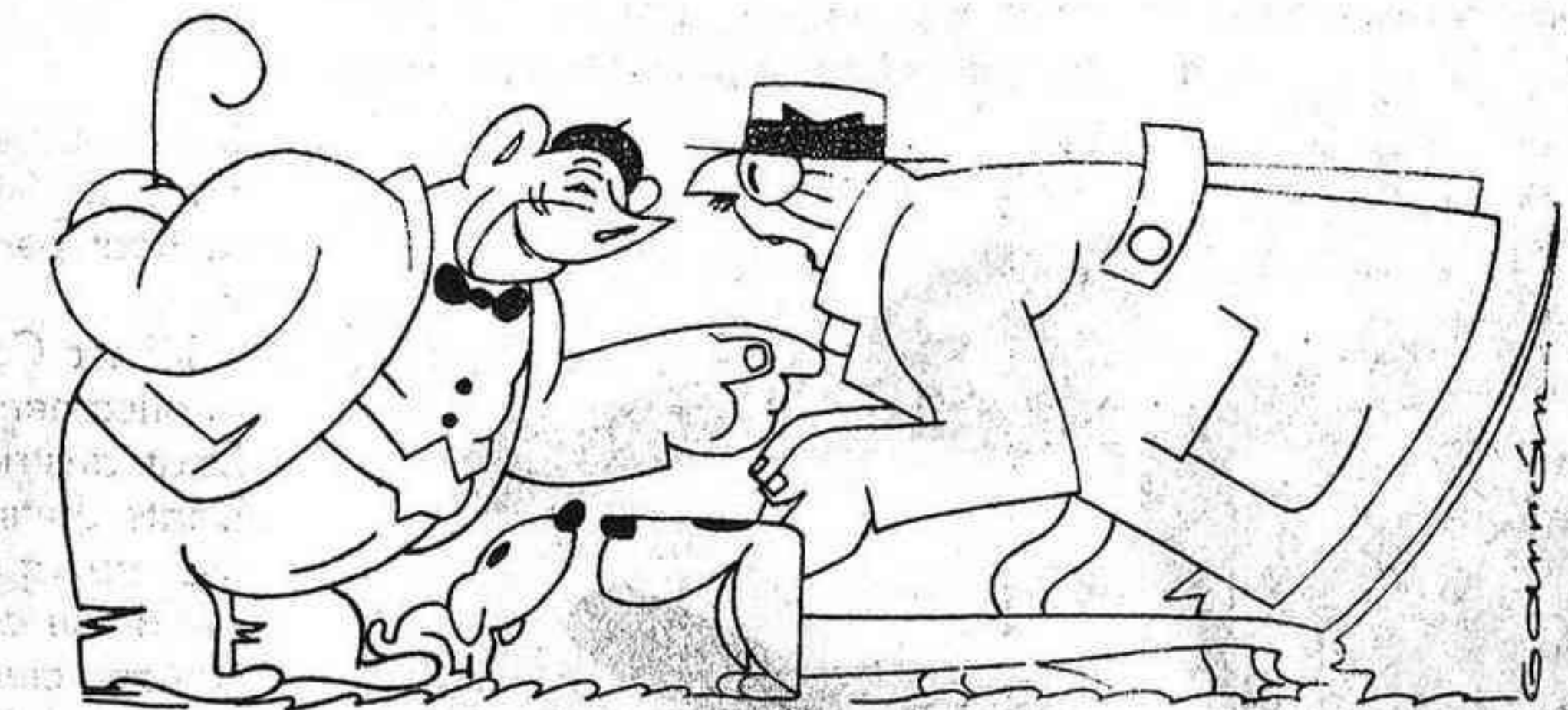
«Com us ho fareu, companys Nyerra i Martí Bas, si no podeu dibuixar la silueta efeminada del «generalísimo»? ¡I tu, estimat Tisner, com podràs viure sense fer cada setmana un parell d'aquests moros que es pelen de fred per les estepes castellanes? ¡I vosaltres, caríssims Kalders, Subrats i Grau, no anyorareu el bigotet de pintor de parets, amo del Tercer Reich, o bé la calba del paleta, senyor de la nova Itàlia? ¡I tu, Friedfeld, podràs viure sense dibuixar aquelles «camises negres» que sortiren de Guadalajara brutes de quelcom que val més no remenar? ¡I al teu llapis, volgut Alloza, no se li trencarà la punta només de pensar que ja no dibuixaràs més capellans o més acaparadors?»

Ja sabem el que penseu tots en aquesta hora: «Ara que la haviem après de fer-los la pinta, pleguem!...»

Perquè aquesta és la desgràcia dels dibuixants polítics. De cop i volta, fa l'aparició un nou personatge. Els caricaturistes van boigs cercant-li els trets filsonòmics més característics... A l'endemà, el personatge dimiteix.

TIBAS

—Els ens ho van agafar, però ara els ho hem aafat nosaltres; i no en dubti, sinó el faré agafar a vostè.

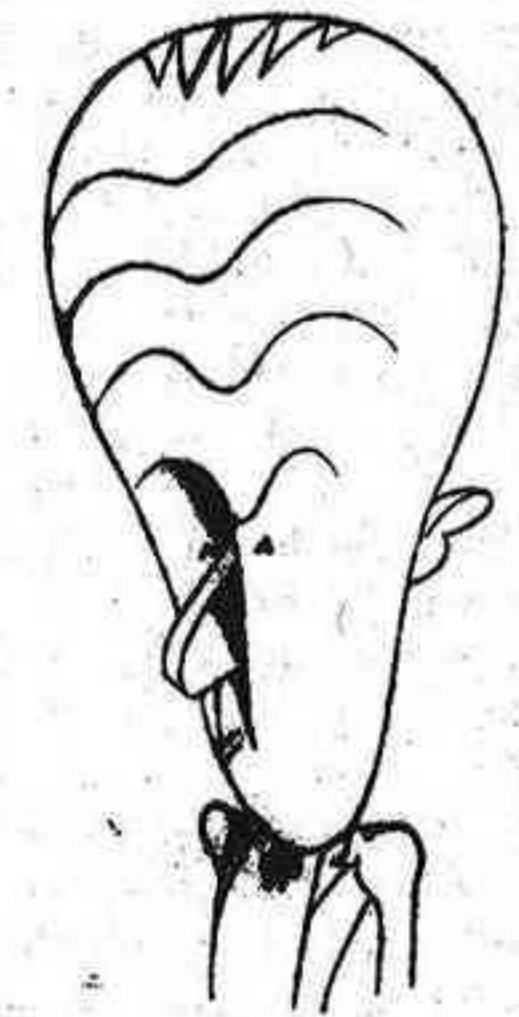
SUBI

I tota la feina del caricaturista haurà estat en va. Per això, a França, amb aquestes crisis ministerials d'alta freqüència, es suïciden deu o dotze caricaturistes per més. Ara, que el suïcidi dels ninotaires es manté en secret, per tal de no batre el rècord, que en matèria de suïcidis posseeix l'Àustria nazi. Tot sigui per l'aproximació franco-alemanya.

QUI VULGUI TROBAR-NOS, QUE PUGI AL FRONT

En el cas nostre, però, els qui dimiteixen no són els personatges, sinó els ninotaires. Els personatges aniran fent, com aquell qui res. El Comitè de no intervenció encara és capaç de reunir-se dues-centes vegades més; Hitler pronunciarà altres vuitanta-quatre discursos; Franco anirà anunciant que la seva entrada a Madrid és imminent; el Govern francès dimetirà cada quinze dies...

Però tots aquests senyors es faran la llesca. Les seves paraules i els seus gestos, ja els recollirà el «The Times» o bé «Le Journal», si volen. Nosaltres tenim una tasca més urgent que la d'edificar-los una popularitat

TISNER

barateta. Estem cansats de la brometa, i de cop i volta ens hem decidit per les bromes pesades. I a tots aquests sapastres espanyols i internacionals els volem gastar la broma pesada d'assegurar l'existència digna i triomfal de la República espanyola.

I, un cop haguem fet aquesta broma, que si no la poguéssim portar a terme rebentariem, tornarem cap ací a continuar amb la nostra missió de riure's del mort i de qui el veïlla. I consti que això no és cap al·lusió a la Societat de les Nacions i als governs democràtics.

Es per a dir totes aquestes coses al públic que avui hem posat els nostres caps en renglera, com a ninots del pim-pam-pum. A les trinxeres pensarem molt en els lectors que tant i tant ens han estimat. I ara, en el moment en què tanquem la casa, els fem ja una invitació: que ens vinguin a veure al front. Com aquell propietari que, després d'ensenyar la finca als amics, els diu: «Tastin aquests préssecs», nosaltres direm al lector: «Vol disparar quatre trets?»

Els Estats Units de Nord-Amèrica reclamen a Hitler els deutes que l'Estat i els particulars d'Àustria havien contret

La broma pael centenar de milions de dòlars

Si el Comitè de no intervenció fos més pobre que una rata, ara podria intervenir

LIBRARY & LA BIBLIOTECA DE BARCELONA

DEL LLOP UN PEL!

A darrera hora, quan tot semblava perdut i ensorrat i tal... resulta que tot podrà salvar-se menys l'honor, però...

«El honor es patrimoni del alma i el alma sólo es de Dios.»

Així ho digué l'alcalde de Zalamea, si la memòria no ens falla; però ara no estem ventilant una picabaralla d'alcaldes, sinó de caps d'Estat i de cops d'Estat, que encara són més delicats i més durs de rebre.

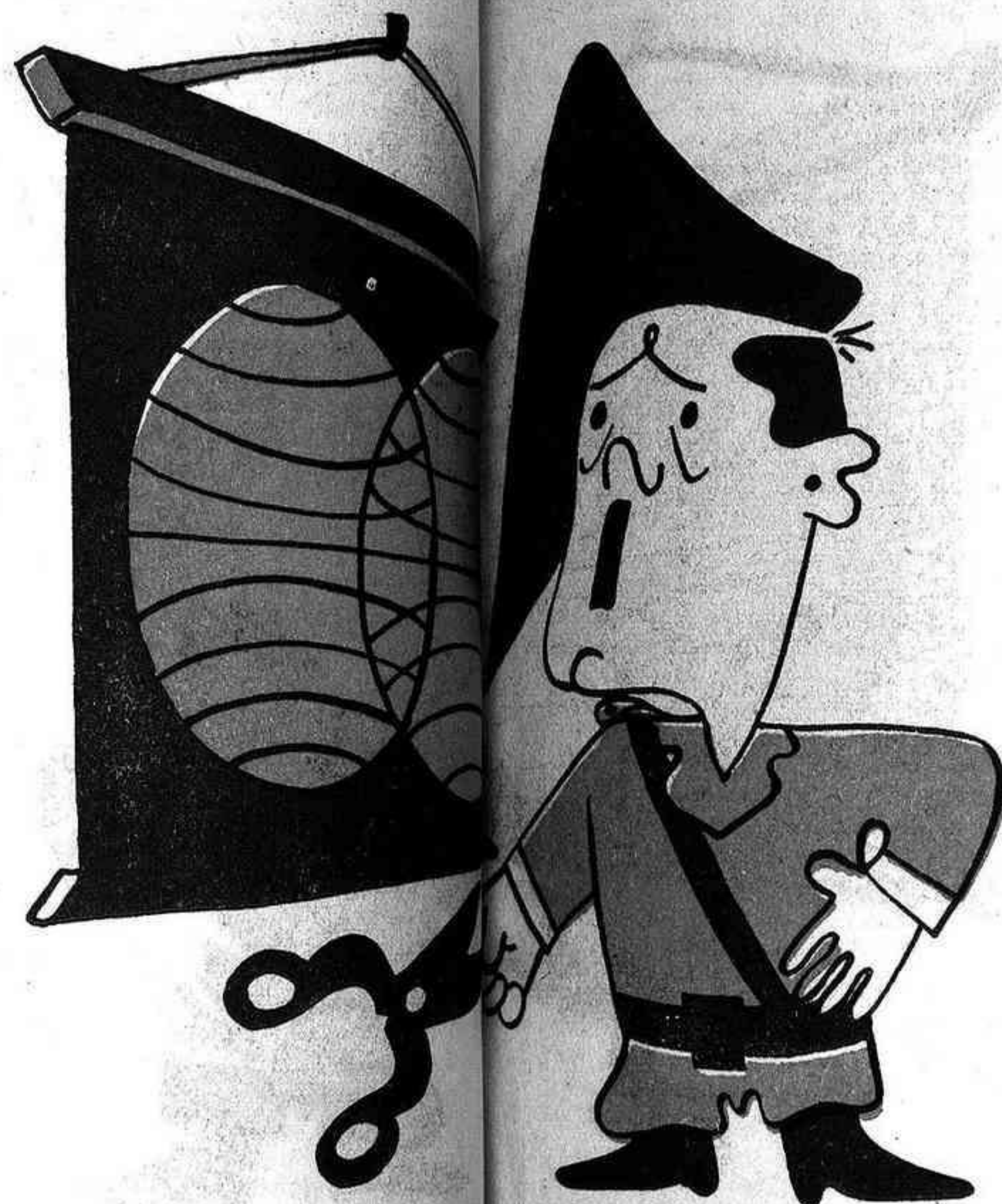
Ara es tracta dels cèntims, que són més sagrats que tots els udols històrics de tots els alcaldes de Zalamea i de tots els presidents dels comitès municipals més numantins i més calderonians.

Es tracta ara de què mister Cordell Hull, que és un home que no compta amb els dits, sinó que sap portar els números al cap i els diners a la bossa, acaba de treure'n la conseqüència més lògica i més universal de la recent alliberació que de l'atribuïda Àustria acaba de ferne l'illustre i benemèrit ciutadà austríac, que semblava renegat, però que ara s'ha vist que no ho era, Von Adolf Hitler, ex pintor de brotxa grossa.

LLIGANT CAPS

Ara que van rodant pel sòl patri de la dissortada Àustria els caps que el botxí d'Hitler va suïcidant conscientment amb la destal gammada, mister Cordell Hull lliga caps i compta els cèntims miserables (bé, això de miserables és també una expressió calderoniana) i passa la factura al nou amo de l'establiment recent transpassat en tots els més amplis i ensem més estrets sentits de la paraula.

El senyor camarada mister Cordell Hull acaba de lligar caps i de passar comptes i reclama al bell Adolf que pagui els deutes exteriors anteriors que l'Estat austríac i els particulars ciutadans (i tan particulars) austríacs havien contret amb el tresor públic dels Estats Units de Nord-Amèrica i amb el tresor privat dels ciutadans nord-americans, que no han de perdre els calerets que havien donat a rèdit perquè a l'austríac bell Adolf se li hagi acudit de pintar-se un mapa d'Europa per al seu ús particular i per a l'ús més particular encara de l'heroic mister Chamberlain i del seu entrançable amic i fins i tot dolç enemic Benito, que també vol pintar quelcom en aquesta

bella pintura que el bell Adolf, el benèfic de la camisa bruna, ha començat per a l'Exposició de Primavera.

Mister Cordell Hull acaba de dir públicament que el deute de l'Estat austríac a l'encara Estat dels Estats Units de Nord-Amèrica, suma mai sumat uns 20 milions de dòlars i el deute dels particulars (i tan particulars) ciutadans austríacs als seus conciutadans dels Estats Units de Nord-Amèrica, suma una trentena de milions de dòlars. Aquesta tan emprada expressió de «mal comptat» palesa el gran desprendiment gene-

rós amb què la grandíssima... democràcia nord-americana parla d'aquestes desagradables qüestions, al marge de tota passió ni polèmica política, que faria l'afar més desagradable encara.

Només es tracta de cobrar i el que pensi altra cosa s'equivoca.

ELS MAL PENSATS

Qualsevol maliciós dels que ara corren, potser haurà pensat que el millor hauria estat evitar que la pàtria austríaca s'esvais emportant-se

a l'altre món tota la solvència que li atribuien llurs creditors i aquests mai haurien vist perillar els seus interessos; però aquests que pensen així ni entenen res d'aquestes qüestions ni saben, pel que es veu, que el diner no es pert mai, encara que es perdi de vegades i fins i tot massa sovint, la vergonya.

Tot és qüestió de saber-se entendre i ara l'ocasió es oportuníssima per saber exactament si un creditor pot establir la continuïtat de solvència entre el deutor i el seu assassí.

Ningú no podrà negar que si s'asoleix establir aquesta continuïtat el capital s'hauria salvat per sempre més i fins i tot li serà possible, pobrell, el fer-se pacifista, com les persones decents i fins i tot com els indecens dictadors dels països totalitaris, que en són de pacifistes de la seva pau, totalitària, fragmentària, personal i intransferible.

ara intervenir encara que només fos per arreglar aquesta qüestió mitjançant una petita comissió com a estipendi.

Ara, que mister Cordell Hull té prou ull per a no malaguanyar un afer tan clar i hom espera que amb l'ampli sentit de les finances que acaba de palesar en la darrera demanda, sabrà desenfocar l'atenció dels «durmientes» de Londres i serà capaç d'oferir al Comitè l'import d'aquesta comissió per tal que fent honor al seu nom i a la tradició de la seva tranquil·la existència perllongada, no intervingui.

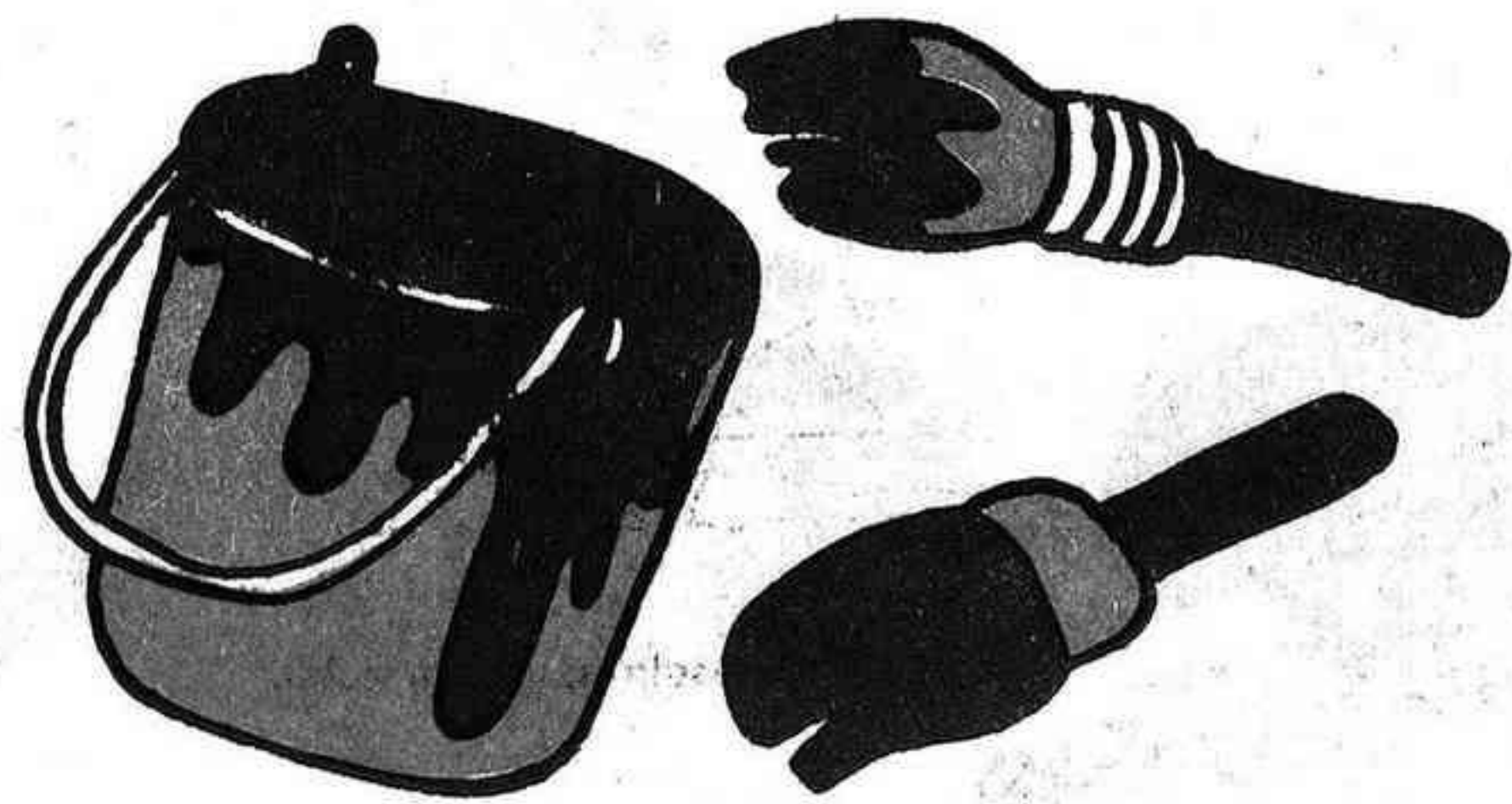
En definitiva, com passa sempre, des que el món no és món, la darrera paraula l'ha de dir el bell Adolf Hitler.

Encara que Mussolin idigui que la darrera de debò la diu ell, quan diu que no se'n desdiu del que diu el fanàtic de Berlín.

I si en fi de comptes els conciutadans del camarada mister Cordell Hull es queden sense cobrar, no arribarà la sang al riu.

No passeu ànsia!

PERE GALLARI

Unes sensacionals declaracions del general Goering en camisa Franco ha pres l'autonomia de Catalunya perquè Hitler pugui donar-la als sudetes de Txecoslovàquia

El Führer té també en projecte donar l'autonomia al Veneto, la Lombardia i el Trentino, abans d'incloure aquestes regions a l'Anchluss

Berlín. — La notícia de l'anul·lació de l'Estatut de Catalunya per part dels nacionalistes espanyols, o sigui alemanys, ha produït una gran satisfacció en els centres polítics i en els cafès públics i altres cases de la capital de l'Alemanya Gran. Nosaltres, però, periodistes conscients i responsabilitzats, fidels seguidors de les consignes, siguin quines siguin, mentre siguin consignes procedents de consignataris avalats convenientment, nosaltres, diem, no n'hem tingut prou amb la satisfacció del carter i hem volgut saber en què consistia la satisfacció oficial i hem trucat a la residència del Führer.

El criada que ens rebé, després de prendre'ns la filiació, ens digué que la senyoret (la qüestió sexual, com tothom sap, està molt embolicada a Alemanya) no hi era.

Com que teníem pressa, anàrem a veure

el senyor Goebbels, ministre de Propaganda, però ens digueren que estava fent propaganda del plebiscit austríac que havia de celebrar-se entre els alemanys de tot el món. No sabent ja, doncs, a qui anar a veure, vàrem pensar finalment en el general Goering que, com a bon general alemany, segurament seria a casa seva, a menys que no hagués anat a Espanya.

I, en efecte, hi era —a casa seva, no a Espanya—.

—Que potser seria la sastre? —ens digué la criat que ens va obrir la porta. I, sense esperar la resposta, afegí: —Passi, passi, la senyoret s'està provant els nous uniformes.

Naturalment, com que es pensava que érem el sastre, fórem introduïts tot seguit al **boudoir** del general.

El general Goering, en camisa de color

car, curta, segons els cànons hitlerians, que deixava descobert el començament de les anques, es trobava davant d'un mirall de tres llunes i en aquell moment demanava la camisa bruna que és costum portar damunt de la roba interior de seda sintètica. El cambrer li allargà la simbòlica peça de vestir i, en els esforços per passar el cap pel forat, el general ens va veure en les tres llunes del mirall.

—**Momenten** —digué a manera d'excusa i, quan hagué tret cap i braços pels tres forats de la camisa, es girà i continuà: —Si li sembla, provarem el model «Parfum d'Anschluss».

I el demanà a la cambrer i la cambrer portà l'uniforme.

Com a falsos sastres, haguérem d'ajudar el fals client a vestir l'uniforme, pantalons de vellut blau cel amb godets gammats, botes de taló alt i esperons esmaltats, guera vermella amb aplicacions i botons de porcellana de Saxònia amb motius homosexuals, solapes de setí verd amb brodats tirolesos i gorra de plat únic amb galons d'or coloidal.

Quan el vàrem tenir vestit, vàrem haver de fer les grans exclamacions que fan els sastres alemanys: «Magnífic! Ni pintat! Hell Hitler! Un figurí! Porcs francesos!», etc., etc., és clar, en alemany.

El general va quedar satisfet després d'ordenar-me algunes petites modificacions i que li posés uns quants bibelots damunt les xarretes.

Provarem després els uniformes «Zéfir de l'Eix», «Guerra Total», «Bomba escolar», aquest, particularment, elegant; «Anhels del Brenner passat», i vint més que deixaren tan satisfet el fals client com esgotat el fals sastre que, naturalment, no estava acostumat a aquestes feines.

En acabar, el general ens permeté seure en un tamboret mentre ell, esgotat, s'ajeta en un divan.

—Aquestes batalles —observà espiritualment— són esgotadores. Però aquesta almenys, l'hem guanyada en tota la línia. Uff! Haurem de posar una condecoració més «Pel Mèrit i Per la Pàtria» a cada uniforme. Apun-teu-ho.

Ho apuntarem. El general tornà a parlar.
—Tu també t'has portat bé i et vull recompensar com cal. Demana'm, ai, dic, pregunta'm el que vulguis.

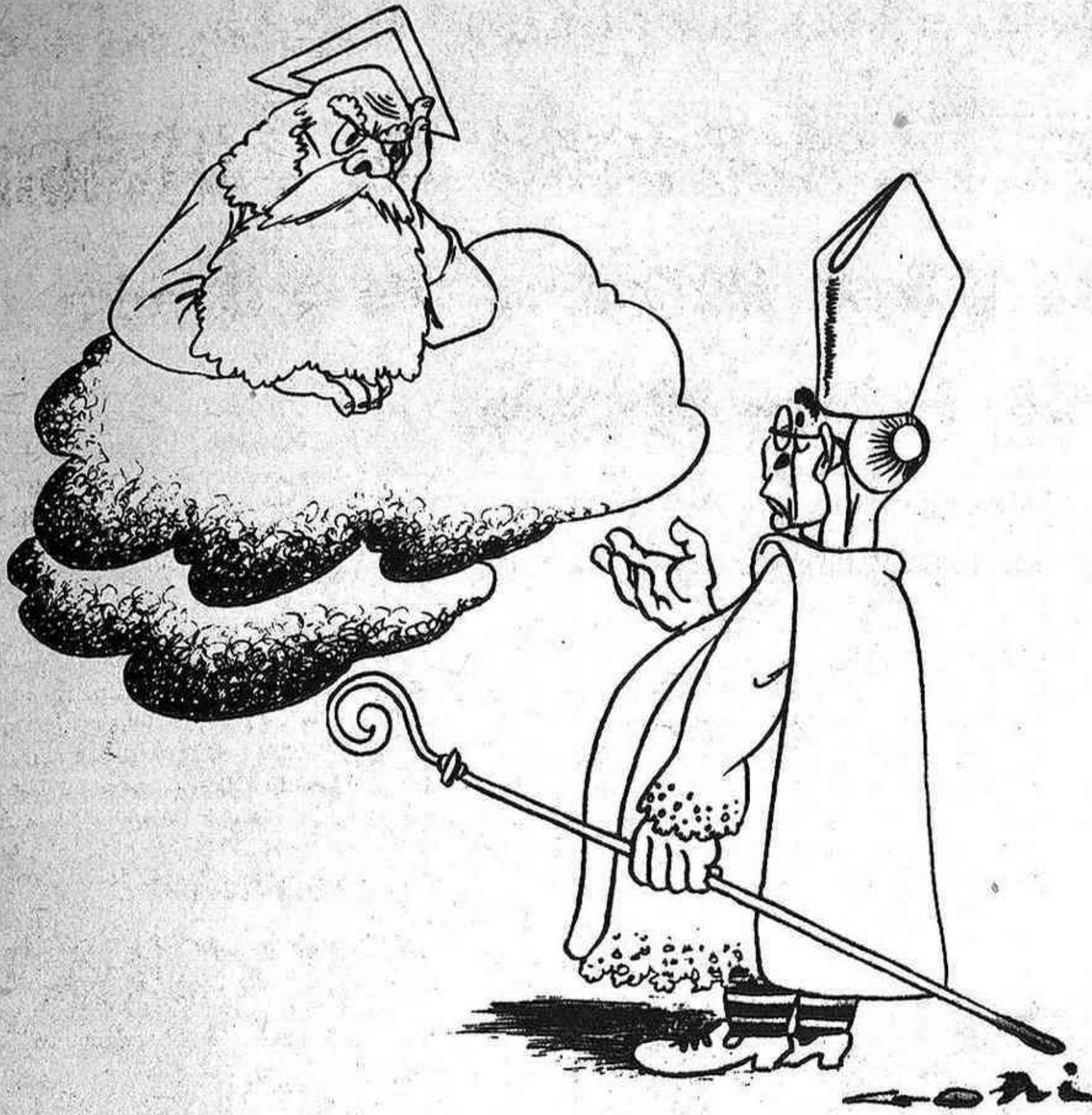
Els nostres lectors comprendran fàcilment la nostra sorpresa. Era el mateix general que ens ofería l'interviú! I començarem:

—¿Com és que els facciosos, ai, els nacionalistes espanyols, han anul·lat l'Estatut de Catalunya?

—Es molt senzill. Catalunya conquistada no necessita per a res l'Estatut. L'autonomia és feta per als pobles lliures i no pas per a

—Qui ho havia de dir, aquesta Romania, tan fidel que romanica!

— Senyor; Hitler ens demana un nou concordat.
— Doncs... concòr-da't bé les sabates.

les colònies. I Catalunya, com deveu saber, ha d'ésser una colònia alemanya.

—Alemanya o italiana?

—Alemanya, alemanya. Els italians no hi tenen res que veure en això. Quan Catalunya sigui conquistada...

—Ah, però és que no ho és encara?

—No; però és igual; per prendre-li l'Estatut, no cal. Com que n'hem trobat una colla d'exemplars en els pobles que ja tenim conquistats, doncs els hem anul·lat, i en paus. Després, un cop Catalunya sigui convertida en colònia, farem un plebiscit entre els alemanys de tot el món, per veure si l'Estatut s'ha de conservar o bé s'ha de destruir.

—I quina tendència guanyarà?

—Naturalment, que s'ha de conservar.

—Ah! Així, Catalunya tindrà altre cop el seu Estatut?

—I ara, què diu! Vostè és un sant cristià! L'Estatut ens el quedarem nosaltres.

—Ah! Així, els alemanys serem autònoms?

—Els alemanys **seran** autònoms. Els alemanys de Txecoslovàquia, perquè obligarem Txecoslovàquia a donar als sudetes l'Estatut que nosaltres hem pres a Catalunya. Com podeu comprendre, es tracta d'un simple canvi de lloc. Perquè nosaltres sempre hem estat partidaris de l'autonomia. Però d'una autonomia ben entesa, o sigui de la dels alemanys en els altres països, perquè puguin fer l'anschluss amb l'Alemanya Gran.

—I, per què comencen per Catalunya?

—Per una consideració especial. El senyor Cambó, amb la seva idea de l'Espanya Gran, ens va donar a nosaltres la de l'Alemanya Gran. I els favors es paguen. Per això Catalunya l'ha de pagar.

—I, vol dir, general...

—General, generala.

—Ah, perdoni, generala. Vol dir, generala, que Itàlia no protestarà?

—I ara! I l'eix? A més; a Itàlia li donarem una compensació. Recordeu que la Lombardia, el Veneto i el Trentino, i Iliria, etc., etc., havien estat austríaques. Caldrà, doncs, que ho tornin a ésser, o sigui, que tornin a ésser alemanyes. De moment, però, la compensació

a Itàlia no arribarà a tant. S'haurà d'accontentar a donar l'autonomia aquestes regions, per la qual cosa els alemanys de tot el món faran un plebiscit.

—I Alsàcia i Lorena?

—D'Alsàcia i Lorena ja no se'n parla. Es **pan comidu**.

La conversa havia acabat. Com acomiadar-nos del general, ai, del generala? Ens vingué una idea.

—Bé —li diguérem—. Així m'enduré els uniformes per fer les reformes en què hem quedat.

—I, mentrestant, pensàvem. Què en farem? Perquè no hi haurà cap casa de préstecs que en doni ni cinc! Però una altra idea es presentà: I si els portéssim a can Capistrós? Potser apuntant-se totes les sastreries i atrezistes teatrals de Barcelona se'ls quedarien! I abans d'acomiar-nos, amb els braços plens de les més variades disfresses, per a seguir fent el paper de fals sastrè, li diguérem:

—Generala, m'havia descuidat de parlar-li de l'últim model; una preciositat.

—Sí? Ai, digui-me'l, com és?

—Doncs, miri: E-las-tics blaus, subjectats amb candaus, por-ta el meu e-na-mo-rat.

—Jo?

—Naturalment!

—Ai, que bé, i què més?

—I el barret de costat, de color ve-erd, que és el que em pe-erd... En por-ta un gec, catacric, catacrec, un gec d'astracan pelut, ribetut de vellut i a l'armilla h iduu sigrons, per bo-tons. Ge-ne-ral sou un home original, com cal.

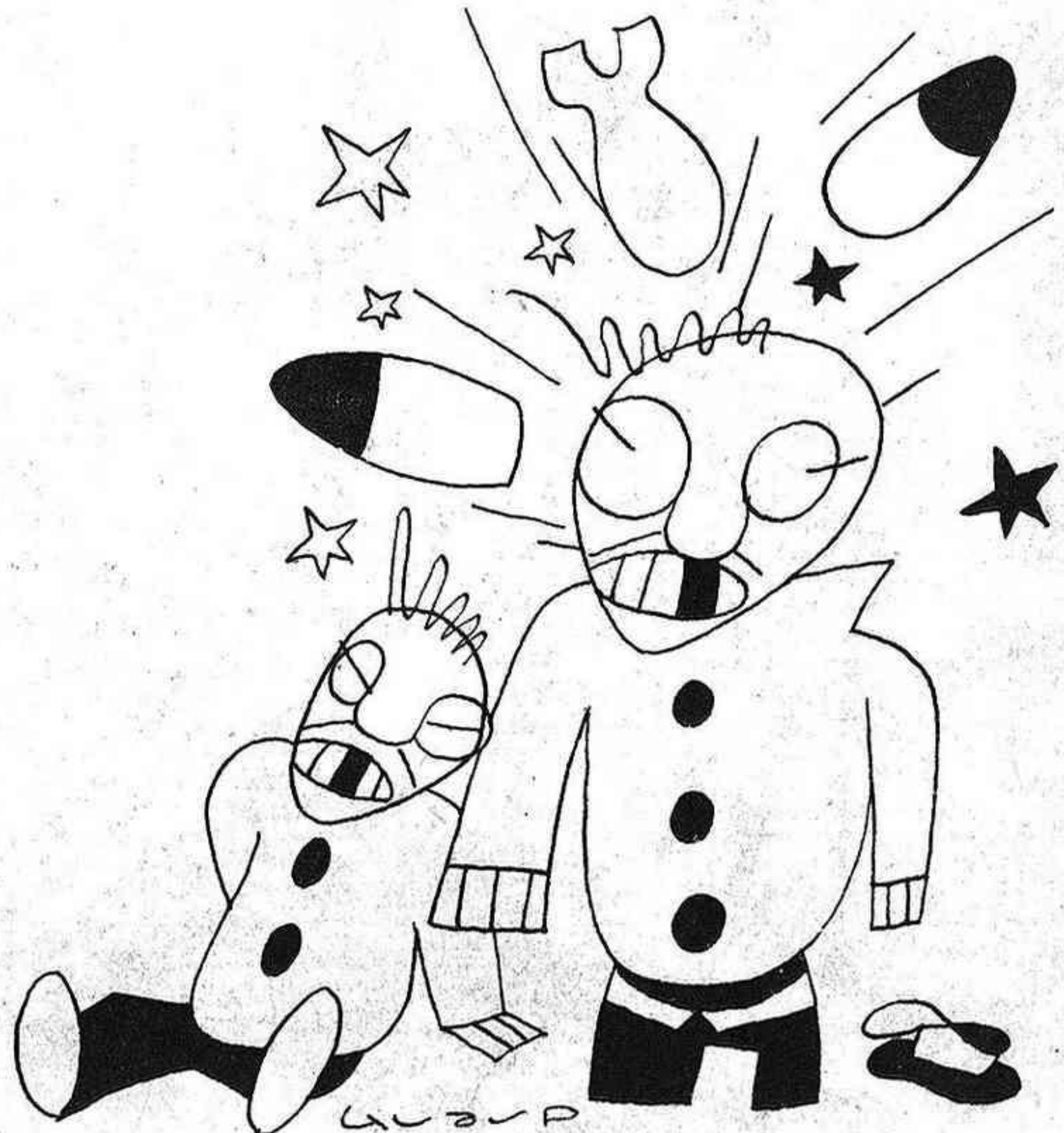
—Preciós!

—A-ques tmodel, fa sen-sació. Hi van uns guants de pell d'an-gui-la, mitjons de fil, d'em-pa-lomar, calçat d'espata-lla de go-ril-la, i punys de go-ma d'es-borrar.

—Oh! Que chic! Jo el vull, jo el vull i jo el vull. O si no, tindrè un atac.

Li vàrem prometre que no seria per a ningú més i ens vàrem poder escapar.

★

L'AGRESSOR NIPO

— Per a fer aquesta fi no valia la pena de donar tantes excuses.

ESQUELLOTS

LE DEPUTE ESPAGNOL ETAIT JALOUX

IL A FRAPPÉ SON AMIE MAIS CELLE-CI L'A PARDONNÉ

La Police fait actuellement grand mystère autour d'un drame de la jalousie entre une jeune Française, exerçant la profession d'employée, Mlle. Marie-Rose Teston, âgée de vingt-cinq ans, originaire de Joyeuse (Ardèche), et demeurant dans une maison meublée, 3, rus d'Isly, et un personnage qui est tout simplement député aux Cortès Espagnoles. Cet honorable membre de Parlement régulier est M. Jean Puig, cinquante-deux ans, écrivain, natif de Las Selvas.

Quelles furent les causes et l'origine de ce drame, qui se serait déroulé dans la maison meublée de la rue des Mathurins? On ne sait. Toujours est-il que Mlle. Teston fut frappée, lundi, vers minuit, à coups de fer à repasser à la tête, par l'Espagnol, et dut

être transportée à l'hôpital Marmottan où son état, dit-on, est jugé assez grave, car elle a le crâne fracturé.

La discrétion de la police est telle que les origines du drame sont obscures. Néanmoins, M. Puig, semble avoir connu Mlle. Teston voici deux ans et l'avoir quittée après une dispute provoquée par la jalousie.

Revenu récemment d'Espagne, le bouillant hidalgo dut rencontrer à nouveau son ex-amie, avec laquelle il dut avoir une discussion, lui reprochant son abandon. Cette première prise de contact, dépourvue d'amenité, dû se poursuivre dans la chambre de la maison meublée où, soudain devenu furieux, le jaloux aurait frappé à coups de fer à repasser et de canif la jeune femme. M. Schaedelin, commissaire de police du quartier de la Madeleine, a ouvert une enquête sur ce petit drame, et après interrogatoire a laissé en liberté le député étranger.

VIST PERO NO OIT

No podem dir vist i oït, com solen titular-se usualment les coses del caire de la que reproduïm a continuació, perquè es tracta d'un avís llegit en una pissarra d'una Cooperativa de distribució d'un poble dels voltants de Barcelona:

«AVISO

Al dimecres binent, se repartira l'acete d'oliba als socis de la comparativa X. compresos entre els numeros tal i tal.»

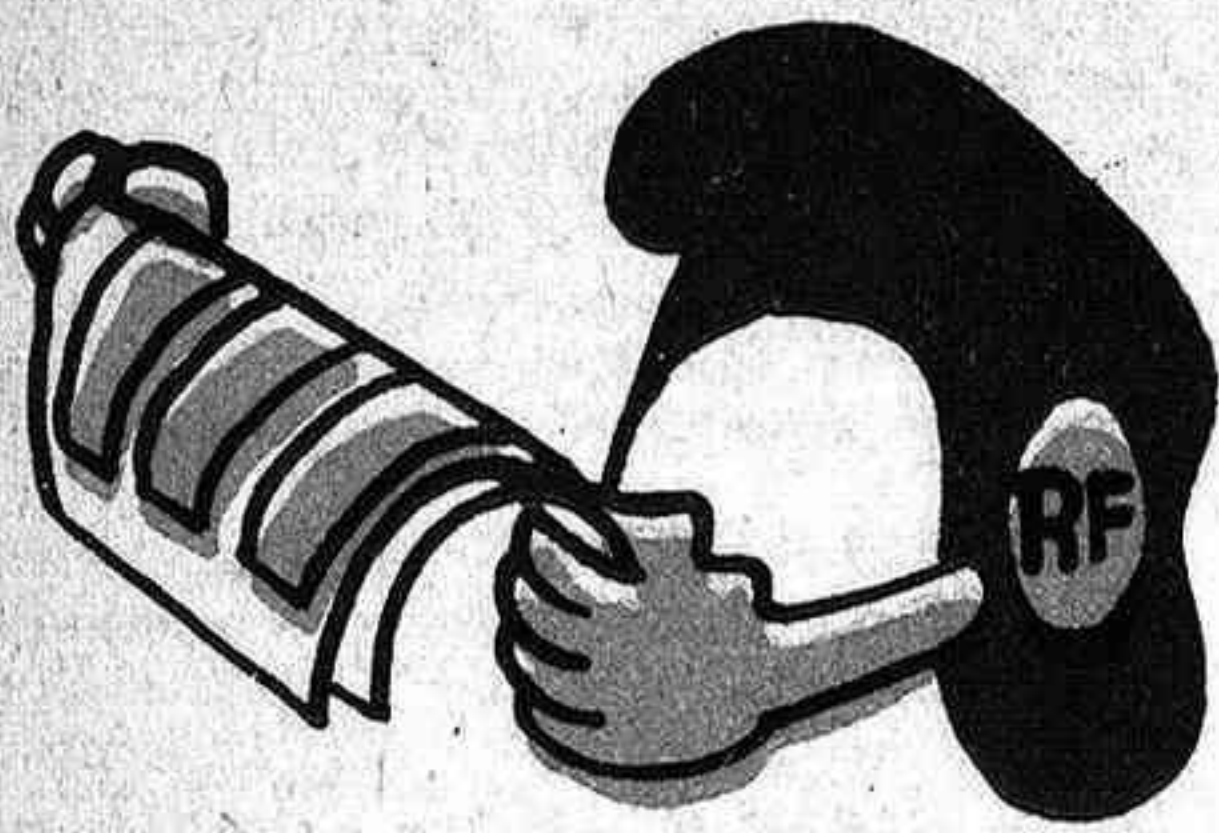
No cal dir que l'oli era millor que l'ortografia de l'esmentada «comparativa», sinó, pobrets associats «comparativistes»!

UNA RECOMANACIO INUTIL

El dia 5 d'abril, que cada gota en val mil, el senyor, ai, doctor Josep A. Trabal, President del Partit Treballista de Catalunya, adherit a la Internacional de Carcassona, va donar a l'Ateneu Barcelonès una conferència patrocinada per l'Ateneu Professional de Periodistes sobre el tema: «¿Ha fracassat la democràcia?». Ignorem si el doctor desnona la democràcia o bé si li trobà remei; segurament li recomanaria que canviés d'aigües, o bé de partit, cosa que tan bé li prova a l'interessat fer de tant en tant —i en dir interessat no alludim a qüestions d'interès material, però volem destacar només que immediatament sota de la gasetilla de «La Vanguardia», que precisament el qualificava de «destacado orador republicano», hi havia, com fet a posta, una línia que deia simplement: «Antipoplético Berdaquer, cura apoplejía».

Trobem la recomanació perfectament inoportuna; el Dr. Trabal, des de ben jove net està immunizat contra aquestes afeccions. Un cop de sangs no és p.c per aquell qui té les sangs fresques.

Hem llegit a la premsa francesa aquesta notícia que no traduïm perquè no coneixem el francès.

El lector, però, podrà veure que llegida literalment i sense traduir, ja té prou gràcia per justificar de sobres la transcripció.

La notícia, per si algú creu que nosaltres ens l'hem inventada, cal precisar que fou publicada al «Petit Parisien» el dia 23 de març del 1938:

CONTES DE LA VORA DEL FOC

L'avi—Nen: Conta'm una altra història dels teus temps.

A L'ESPANYA DE FRANCO

—Oh Aspanya bello pais! Jo karer que Aspanya ser mi pais.

OBRES D'AMPLIACIO A L'EIX ROMA-BERLIN-TOQUIO

La nova aliança de Hitler és segur que portarà cua

Dissabte passat va produir-se un fet destinat a fer progressar encara més els evidents progressos que el feixisme fa a tot el món.

Hitler, a la seva casa de Berchtesgaden, celebrà una llarga entrevista amb un famós home d'Estat, la identitat del qual, de moment, no fou revelada als periodistes.

El visitant, que pel que es veu és un home de gran categoria, arribà a la residència del «führer» per un mitjà de locomoció que encara no s'ha pogut posar en clar. Persones de la intimitat del canceller alemany asseguren que, de cop i volta, un gran tro estremí la terra, i que aquesta s'obrí com per miracle, donant pas a l'illustre hoste.

Acte seguit Hitler i el misteriós visitant estigueren reunits per espai de més de dues hores. Tota la casa feia un estrany olor de sofre, cosa un xic rara, car el seguici del «führer» no gasta llumins.

Què parlaren els dos interlocutors? S'ignora en absolut. Si hem de creure els indiscrets, l'eix Berlín-Roma-Toquio, d'aquesta feta, s'allarga fins... Fins a quin país? Vetaci la incògnita. Qui era el personatge que conferencià amb Hitler?

Hi ha qui assegura que es tractava de M. Chamberlain en persona. D'altres, asseguren que era el senyor Ventosa i Calvell. Hi ha qui diu si era M. Flandin...

El fet és que, després de la reunió, i quan el personatge misteriós hagué desaparegut amb el mateix misteri amb què havia vingut, el canceller del Reich tenia molt bona cara, sopà amb molta gana i àdhuc es permeté, cosa rara en ell, abstenir-se cent per cent, prendre's una gasosa.

Immediatament, Hitler cridà els seus ministres i en companyia d'ells estigué treballant fins a la matinada. El consell examinà la situació mundial i, especialment, tractà de la

possibilitat de realitzar un Anschluss al cel. La idea aquesta es diu que parteix del visitant misteriós, el qual sembla que té una qüestió personal amb Déu.

A la sortida de la reunió, i aprofitant que era la matinada, Hitler posà un telegrama a Mussolini, redactat en els termes següents:

«Us he allargat l'eix. Recordeu-vos-en tota la vida. Vostre, Adolf.»

Després, el «führer» se n'ha anat a dormir sol. Els periodistes s'han considerat fracassats i, una vegada han passat la frontera austríaca, s'han suïcidat enduts pel corrent.

N. de la R.—Mitja hora després de rebuda l'anterior conferència telefònica, hem rebut el següent telegrama:

Munic, 13 (urgent).—Se sap ja qui era el misteriós visitant de Hitler a Berchtesgaden. En desaparèixer, hom li veié la cua. Naturalment que era difícil endevinar a quins dels diversos aliats del «führer» pertanyia la cua. Però també foren vistes unes banyes. Aleshores, no hi ha cap mena de dubte que es tractava del diable en persona. Hitler s'ha aliat amb el diable. De moment, Satanàs pensa fer un plebiscit a l'infern, garantit pels canons nacional-socialistes. Hom espera, amb curiositat, quina actitud adoptaran els innombrables bisbes que hi ha a l'infern.

FEBUS O L'ACALORAMENT

Un dilema mal repartit

En la campanya per posar tot el poble en peu de guerra s'han dit coses molt importants i d'una gran eficàcia. Cal, però, anar amb compte amb la manera de dir-les i, sobre tot, amb la manera de transcriure-les, perquè de vegades es vol dir una cosa i se'n diu una altra. Es per això que, si l'entusiasme és bo, l'acalorament pot ésser perjudicial i un cop de sol Febus en aquest cas, pot produir una insolació d'aquelles que us deixen un cap com un bombo, o us deixaven, en aquells temps pacífics, en què es prenien banys de mar. Pacífics i estivals.

Febus, ara, ha hagut de deixar un dels negocis, el dels banys de sol, i es dedica exclusivament a la informació periodística; i en el foc de l'entusiasme envia de vegades notícies als diaris en què el foc i l'entusiasme li rellisquen.

El dia 7, per exemple, transmetia, des de Madrid, un missatge de la «Joventut Libertaria», de Madrid, a la joventut catalana, que era un amostra de la profunda solidaritat d'aquella joventut ja bregada en l'heroisme amb la nostra, que ha combatut i combat a tots els fronts, des dels més pròxims als més llunyans i des del començament de la guerra fins que s'acabarà. Un missatge encoratjador, però que l'Agència Febus acabava d'una forma més aviat desconcertant fent dir als que ens l'enviaven:

«Las Juventudes Libertarias de Madrid os dicen: si el fascismo necesita esclavos, os dice: Si el fascismo necesita esclavos, que los saque de los vientres de sus mujeres. O nuestro triunfo total o vuestro exterminio. ¡Adelante por la Libertad! La Federación local de Juventudes Libertarias. Madrid, 7 de abril.—Febus.»

Francament, senya de la Febus, no ens podien donar un dilema més ben repartit?

Mr. Chamberlain a Roma, d'incògnit

El cap del Govern anglès aconseguí convèncer Mussolini que Itàlia no intervé a Espanya

El triomf de la diplomàcia britànica contribuirà en gran manera a l'arranjament de la qüestió de la Mediterrània

Roma, 40.—Ha causat una enorme impressió en aquesta ciutat ja eterna, la notícia de Londres segons la qual Mr. Chamberlain es proposava fer un viatge a Roma, viatge que en els centres polítics i diplomàtics es considera d'acatament al Duce; però ha causat una sorpresa inenarrable el saber que Mr. Chamberlain era a Roma personalment per tal de preparar personalment el seu propi i futur viatge.

Els periodistes, com pot pensar el lector, ens hem mobilitzat, que és el que fa tot periodista que s'estimi en circumstàncies greus i, amb el pensament al front, és a dir, dintre del

propri front, cadascú ha procurat treure el millor partit del rumor per fer-ne una notícia i, d'aquesta, un reportatge sensacional. I no cal dir que hem estat nosaltres els únics que hem reeixit en l'empresa.

Chamberlain arribà a Roma de rigorós incògnit i s'estatjà a casa de la seva cunyada, la vídua d'Austin Chamberlain, fent-se passar pel difunt. Tot seguit, la vídua va fer córrer rumors estranys: que si s'hauria d'enterrar novament el seu marit perquè no havia quedat prou ben enterrat el primer cop, que si el difunt havia tornat purament i simplement per fer unes quantes visites de comiat, etc., etc.

Com poden pensar els nostres lectors, aquest hàbil truc a nosaltres no ens enganyà gens ni mica i, vestits d'enterraments ens posàrem de guàrdia a la porta de la vídua, disposats a obrir.

Trucàrem: Ring-ring-ringing, ring, ronc, rorrong. Com el lector pot veure, per fer més versemblant la nostra disfressa, havíem trucat amb les primeres notes de la Marxa Fúnebre de Chopin.

S'obrí la porta i aparegué una cambreta.

—El senyoret?

—També ve pel senyoret Neville?

—No; jo vinc pel senyoret Austin. De part de la Funerària, que m'ha encarregat que el vigili per evitar una excessiva descomposició.

Es clar: no ens va poder negar que hi fos, i va haver de dir:

—Doncs esperi's ací fora.

I ens esperàrem, esperant que sortís. El cotxe, no pas de morts, l'esperava a la porta i quan sortí ens presentàrem.

—Yes —va dir Mr. Chamberlain amb cara de malhumor—. Seieu al costat del xofer.

L'obeïrem, però no abans de penjar una magnífica corona darrera el cotxe.

I el cotxe s'engegà, i no es deturà fins el Palazzo Venezia, domicili particular del senyor Mussolini.

—Espereu-vos a la porta—ens manà mister Chamberlain.

—No pot ésser, Signore Austino; la Funerària m'ha manat que no el deixés un moment; hi va el crèdit de la casa; només imagini's que l'embalsamament fallés un instant i la culpa seria nostra del podrimener que es vessaria pel despatx del Duce, que el Führer guardi.

I així fou com poguérem assistir a l'entrevista. A l'anunci de la presència de l'illustre visitant s'obrí la porta del gran Saló de Rebre; al fons, damunt d'una tarima encatiffada i amb graons, aparegué el Duce en actitud meditativa. En veure el visitant aixecà el cap i se'l mirà una estona amb la punta del mentó, on sembla que hi tingui ulls. Després aixecà el braç dret amb la mà estesa i a grans passes avançà cap a Mr. Chamberlain, sense mirar on posava els peus. No encertà el graó i, galopant, arribà allí on l'esperava el cap del Govern anglès i se li abraçà efusivament.

ELS EMBOSCATS

—Quin bé de Déu, aquesta Primavera!

— Aquests diplomàtics italians corren com si fossin generals.

—Oh il mio caro Ne...

—Austin, Austin—li observà M. Chamberlain en veu baixa.

—Oh, il mio caro piccolo automobile—rectificà el Duce, comprenent tot seguit.

I, com que ja havia recobrat l'equilibri, desfeu l'abraçada, l'agafà pel braç i l'acompanyà al sofà.

—Chi è questa pinta?—preguntà el Duce al seu interlocutor assenyalant-nos.

—Un empleat de la Funerària encarregat de vigilar-me i conservar la integritat del meu cadàver.

—Ah!

—Well! Què, com van les negociacions?

Què tal ho fa aquest Perth?

—Psé, no del tot malament; va fent concessions, que és el que importa.

—Res..., tracteu-lo bé, i tot anirà bé. L'imperi italià és l'hereu de l'Imperi Britànic; jo em faig vell...

—Sí, i tant mort, és clar.

—Sí, i, naturalment, necessito un successor. Ja veieu els Dominions que es van emancipant, i Irlanda, que s'ha canviat de nom i tot, i es torna feixista. Tots ens hi tornem de feixistes. Res; que com més aviat fem el traspàs de poders, millor anirà per a tots. Anglaterra es retirarà dels negocis, i vós, que sou jove, sereu el suport de la nostra vellesa.

—Sí, bé; però, amb quines condicions?

—Home; ja ens entendrem, no faltaria més; Itàlia es quedarà amb l'Estret de Gibraltar i nosaltres serem rellogats.

—I Gibraltar també?

—Es clar!

—No el vull pas. Alemanya l'amenaça.

—I ara! Falòrnies.

—Sí, sí, falòrnies. Ha fortificat els voltants i l'altra riba de l'Estret...

—I bé; com que Itàlia es quedarà tota Espanya...

—Però, Alemanya no hi dirà res?

—Mireu; jo ja he dit mil vegades que volia la integritat territorial d'Espanya després de la guerra. No?

—Sí, és clar.

—Doncs, si Itàlia es queda Espanya i Gibraltar, ¿quina integritat més voleu? Més integritat que abans, em sembla. I vós, què em prometeu?

—Jo també, ja ho he promès moltes vegades; que un cop hagi guanyat Franco retiraré les tropes italianes d'Espanya, sense intervenir si no es volen retirar.

—Molt bé; la No Intervenció abans que tot.

—Bé, la no intervenció, la no intervenció; és que ara jo interveinc!

—Ah, sí? Interveniu? Però, vejам, vejам, qui us ho ha dit que interveniu? De quines fonts les heu tretes, aquestes notícies? Perquè en el Foreign Office no hi ha cap informació sobre això. Voleu dir que no feu propaganda marxista?

—No, no; els legionaris italians són els que han entrat a Catalunya; només heu de llegir la premsa italiana.

—Heu dit legionaris. Així voleu dir voluntaris! Veieu com no interveniu? Els meridionals teniu una imaginació massa exaltada i us heu de corregir. Enviar voluntaris italians a Espanya, no és intervenir.

—Es que els hi fem anar per força.

—Tampoc no és intervenir. ¿Què els faríeu si no hi volguessin anar?

—Home, a uns els afusellàrem, a d'altres, els portàrem a presidi...

—I, ho feu amb gaires això?

—No.

—Doncs, veieu com hi van perquè volen? Tranquil·litzeu-vos i no us mogueu de la política de no intervenció.

—Fins quan?

—Fins que hagi guanyat Franco. Es clar, nosaltres no intervenim des del començament; però nosaltres som anglesos.

—Oh, vosaltres; vosaltres els anglesos sempre heu anat molt avançats!

La visita acabà en aquest punt. En aquest punt d'admiració. Un cop les dues personalitats s'hagueren acomiadat, Mr. Chamberlain vingué cap on nosaltres esperàvem i ens digué:

—De tot això, res. Muts i a la gàbia (**dumb and to the cage!**)

—Muts i a la tomba! —li contestàrem nosaltres, recordant-nos del nostre paper.

I l'acompanyàrem a la capella ardent que li havien guarnit a casa la seva cunyada en el dormitori del difunt.

- Mussolini s'ha compromès amb Anglaterra a retirar les tropes italianes d'Espanya.
—Quan?
—Quan guanyi Franco.
—Ah! Em pensava que parlaves seriosament.